

Høyre-kandidater møter øy-boere i vest:

Nå går Ap.-sosialismen for vidt!

Aftenpostens medarbeider GUNNAR MAGNUS

Sogn og Fjordane i august.

Inntil for tre-fire år siden stemte han Arbeiderpartiet. Men nå ønsker Theodor Myrvåg seg en statsminister fra Høyre — og Willoch er hans mann. — Det er ikke grenser for hvor langt de kan gå i Arbeiderpartiet, sier Myrvåg på spørsmål om hvorfor han skiftet partisympati. Han karakteriserer seg selv som en «sjoldrivende person», og han har fått nok av alle sosialiseringsfremstøtene. — Nå går det så vidt at alle mennesker må se det, sier Myrvåg, og ønsker hell og lykke til de besøkende stortingskandidater fra Høyre i Sogn og Fjordane.

På de ytterste skjær

Vi treffer Myrvåg på valgkampturné et av de steder som ligger lengst vest i landet — øygruppen Værlandet i Askvoll kommune. De tre førstekandidatene på Høyre-listen i fylket, Lars Lefdal, Odd Seifland og Jon Hegdal, har tatt seg en tur hit ut på sin uke-lange ferd langs kysten med 40-foteren «Linnea». Det er ikke gjort i en håndvending å drive valgkamp i et fylke som Sogn og Fjordane; Lange fjorder skjærer inn i fylket, høye åser og fjell skyter nesten like opp fra vannkanten — og utenfor fastlandet har menneskene blitt seg fast i øyer og skjær som på litt avstand ikke ser ut til å bestå av mer enn grøstein.

Selv toppkandidaten Lars Lefdal, som er vedlikeholdssjef i veivesenet i fylket, og som har beskrevet omtrent hver eneste veistump i hver eneste liten avkrok må innromme at det er første gang han besøker Værlandet og Bulandet, en annen øygruppe enda litt lenger vest i havet.

Høyre-skute

Det tar oss omkring to timer med «Linnea» fra tettstedet Askvoll til Bulandet, som er første stopp. «Linnea» er for anledningen omgjort til Høyre-skute: Pene blå plakater pynter opp på forskjellige steder, og den H-formede toppen på skorsteven på fordekket er malt med blå farge. Det er sol og temmelig stille mens vi toffer utover — behagelig vær for en valgkampturné, men ikke så heldig ut fra turnéens formål, skal det vise seg.

På kaien i Bulandet blir vi mottatt av Alfred Norheim, kontaktperson på stedet, som forteller at folk har benyttet godværet til å dra ut å fiske sei eller skraper tare av skjærene. Men Norheim tar imot alt valgmateriellet og lover å dele det ut på et tidspunkt som er bedre eg-

net til å drive med politisk arbeid.

Istedet får vi en pust i bakken hjemme hos Norheim og fru Dina, som dsker opp med nytrukket pølse. Imidlertid munnfullene blir det tid til litt politisk prat. Norheim nevner blant annet at strandplanloven gjelder for disse små øyene, hvor det nærmest er fysisk umulig å komme lenger inn i landet enn hundre meter fra strandkanten. Dersom noen ønsker å oppføre et bygg, kan det ta opptil ni måneder før ansøkingen om dispensasjon har gått sin gang gjennom byråkratiet, forteller han. Høyre har programfestet at enkelte områder på Vestlandet bør inntas fra strandplanloven, og på Bulandet virker det innlysende riktig med en slik unntagsbestemmelse.

«Nordens Venedig»

«Nordens Venedig» heter det om Bulandet på det postkortet vi kjøper på butikken. Uttrykket henviser på de mange trangne sund som går som kanaler gjennom øyriket — og på nødvendigheten av båter som transportmidler. Men klimaet er nok ikke helt det samme som i det originale Venedig.

På vei til Værlandet er det skuntopper på havet, og det skvalper litt rundt i maven mens «Linnea» ruller i sjøen. Lefdal tar bølgen med sinnsro og slapper av på brisken i kahytten. Han har erfaring fra båt-konvoien til Sjetland tidligere kommer.

Kaien på Værlandet ligger stille og beskyttet i enden av en liten sjø-arm. På fiskemottagningen får vi kjøpt nytrukket lild-rød ur. Den koster bare et par kroner kiloen, men en rekke rubrikker må fylles ut for salget er i orden. Som ellers i dette fylket, varer det ikke lenge før kommunikasjons-sporsmål kommer opp i småpratene ved butikken. Johan Hittum ønsker seg bro over til Bulandet. Det er nød-

vendig for å opprettholde bosetningen, mener han. Idag bor det omkring 250 mennesker på hver av øygruppene. Begge steder har forøvrig egen ni-årig skole — et resultat av bruddet med Arbeiderpartiets skole-sentraliseringspolitikk.

Tysk fangenskap

Så drar vi inn til Theodor Myrvåg, som bor her på den andre siden av øya. Myrvåg er 81 år, har vært fisker i mange år og driver nå gården sammen med sin sønn Sigmund. Under krigen satt de begge i tysk fangenskap i tre år, etter å ha vært med på å lagre våpen som ble fraktet til lands av Sjetlandsgjengen. Myrvåg har også dekket opp med kaffekopper inne i stuen. De fremmottatte kandidater blir også nødt til å ta en liten skål for godt valg. I hele sitt liv har Myrvåg vært Arbeiderpartimann. Men nå synes han partiet går for vidt i sine sosialiseringsfremstøt. Han ønsker seg Kåre Willoch som statsminister i en borgerlig regjering.

På vei tilbake til Askvoll snakker Lefdal om skatteordningen for fiskere. Han finner liten rimelighet i at mennesket på kystfjærene kan betale sjømannsskatt, mens fiskerne, som ofte må slite til havs i dagevis, må skatte på vanlig måte. — Jeg misunner ikke fergemansskapet deres skattevikar, sier Lefdal. — Men det burde være mulig for fiskerne å fordele den skattebare inntekt over flere år. Noen år kan jo fiskerne tjene gode penger — andre år er det lite fisk å få.

«God kjøft»

Om kvelden har Høyre-formann Audun Waage innkalt til møte med Høyre-velgere i Askvoll. Neste morgen setter vi så kurs for øyriket Sollund litt lenger syd. Første stopp er Færøy, der en stor del av stedets 40–50 innbyggere har fått oppstilling på

— Det er ikke grenser for hvor langt de kan gå i Arbeiderpartiet, sier Theodor Myrvåg, som selv har vært Arbeiderparti-velger det meste av sitt liv, i en samtale med Odd Seifland, Høyres annen-kandidat i fylket.

bryggen for å ønske «Linnea» velkommen. Vi drar opp til det grønne skolehuset, der Høyre-formannen i kommunen, Magne Herveik, ønsker kandidatene velkommen. — Vi som bor her synes vi har det godt, og vi vil ikke bytte hvis næringsgrunnet ligger tilrette for at vi kan bli her, sier Herveik. Før han slipper Lefdal til, nevner han at kandidatens bestefar hadde ry på seg i fylket for å være «en mann med god kjøft». Stortingskandidaten er heller ikke skåren for tungebåndet. Han prater litt om seg selv, nevner at han er oppvokst i Nordfjord, men nå ordfører i Leikanger interst i Sognefjorden. Så kommer han inn på politiske spørsmål, og understreker betydningen av en

borgerlig valgseier. Det gjør også Odd Seifland, listens annenmann. Han fremholder at Høyre er ute etter Arbeiderpartiets annet mandat i fylket. Seifland er født på Svalbard, har i lang tid praktisert som advokat i Drammens-distriktet, men er nå tilbake på sinens bruk i Nordfjord. Han kjenner fiskernes situasjon fra sin tid som informasjonssjef i Måloyfiskernes kampanje.

Hest og bier

Tredjemann på Høyre-listen, Jon Hegland, er fylkesagronom for husdyrbruk — og steller etter eget utsagn med «alt fra hest til bier». Han er da også formann cavel i Norges Fjordhestlag som i Norges Birekterlag. Særlig brokt legger hans hjerte nær, og han blir entusiastisk ved synet av alle de flotte rosslyng-moene når vi spaserer over til den andre siden av øya.

— På en solskinsdag som denne ville du fått minst en 4–5 kilo honning i hver kube, sier han til Per Færøy, og forsøker å overbevise ham om at bi-hold måtte være en bra ekstra-inntekt. — Uansett hvordan det går med Høyre, tror jeg vi skal glede å få startet litt brokt på dette stedet, sier Hegdal optimistisk til Aftenpostens medarbeider.

Han fremholder at brokt er praktisk ressursutnyttelse. — Høyre-folk forsøker å få gjort noe, sier Hegland, som har reist rundt mange steder med prøveoppsett av bikuber.

Efter et nytt «strandhugg» i Ytroyssund drar Aftenpostens utsendte tilbake til Bergen. Dels med bil gjennom fantastiske stenformasjoner, der det med ett kan dukke opp vikar med små trehus og frodige vekster — rene Sorlandsdylden. Dels med ferge — og så ekspress-båten til Bergen.

Kandidatene skal videre noen dager langs kysten. — Vi har fått et klart inntrykk av at Høyres merkesaker står sterkt. Motstand mot byråkratisering og sosialisering, krav om en bedre skattepolitikk, oppsummerer Lefdal. Høyres mål er at folk skal kunne fortsette å bo her ute på øyene, presiserer han. Når forholdene allerede er harde, hjelper det lite å legge ekstra hindringer i veien.

Lars Lefdal (t.v.) og Odd Seifland, første- og annenmann på Høyre-listen i Sogn og Fjordane, skuer frem mot nye valgkampmål ute i havgapelet.